

D ů v o d y:

Ani s hlediska právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) nelze dovolatelce přisvědčiti. Ustanovení § 7 čís. 3 odstavec 2. všeobecných pojišťovacích podmínek o následcích nepodání žaloby o zaplacení první premie ve tříměsíční lhůtě, nekryje se doslovně s ustanovením § 28 odstavec (1) druhá věta zákona o pojišťovací smlouvě a nelze proto použití výkladu zákonného ustanovení odůvodněného ve zdejších rozhodnutích čís. 8276 a 8766 sb. n. s., nýbrž jest ono smluvní ustanovení posuzovati podle předpisu § 869 obč. zák. o projevu vůle stran a § 914 obč. zák. o výkladu smluv, podle nichž musí býti projev vůle, má-li býti účinný, vážný, určitý a srozumitelný a smlouva musí býti vykládána tak, by odpovídala poctivému obchodnímu styku. Ustanovení § 7 čís. 3 druhý odstavec všeobecných pojišťovacích podmínek zní: »Nebude-li nárok na premii do tří měsíců ode dne splatnosti soudně uplatňován, bude se míti za to, že bylo od smlouvy odstoupeno.« Tím je jen jasně vysloveno, že se zavčasné soudní neuplatňování nároku pokládá za odstup od smlouvy. Není tím však nepochybně řečeno, že tuto domněnku lze vyvrátiti protidůkazem. Zákonných ustanovení o výkladu zákonné právní domněnky, zda je vyvratitelnou, či nevyvratitelnou (presumptio juris ac de jure), nelze použití při výkladu smluv, nýbrž musilo by to býti jasně vysloveno smluvním ustanovením. Poněvadž pojišťovací podmínky pocházejí od žalující pojišťovny, jest i ustanovení § 7 čís. 3 odstavec 2 vyložiti podle § 915 obč. zák. v neprospěch pojišťovny a dojíti k závěru, že nepodáním žaloby o zaplacení první premie do ustanovené lhůty odstoupila pojišťovna od smlouvy. Hájí-li dovolatelka stanovisko, že splatnost první premie byla posunuta pokud se týká 60% zažalované premie na 8. neb 9. října 1930 a pokud se týká zbytku na další tři měsíce, nevychází ze skutkového zjištění nižších soudů, poněvadž první soud zjistil, že k těmto změnám vůbec nedošlo, a odvolací soud na zjištění tom nic neměnil. Neprovádí proto dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. po zákonu, posuzující po právní stránce jinou skutkovou podstatu, než byla rozsudkem zjištěna, nehledíc ani k tomu, že v žalobě sama tvrdila, že zažalovaná první premie byla splatná 2. srpna 1930, a žádala 6% úrok od 3. srpna 1930 a při tomto žalobním nároku trvala přes to, že za řízení tvrdila, že doba splatnosti byla posunuta, což se jí ovšem nepodařilo dokázati.

Čís. 12220.

Měly-li skladní listy vystavené firmou nahražovati skladní listy veřejného skladiště po rozumu § 17 zákona ze dne 28. dubna 1889, čís. 64 ř. zák., jest míti za to, že úmyslem firmy bylo uzavřítí schovací smlouvu s majitelem zboží. Tím, že majitel zboží přijal skladní list a na jeho rubu potvrdil svým podpisem souhlas s ním, došlo k uzavření platné smlouvy schovací. Majitel zboží jest oprávněn domáhati se na firmě vydání zboží proti vrácení skladního listu a proti zaplacení břemen na něm váznoucích. Břemena váznoucími na zboží nelze tu vyrozumívati břemena jiná, než o jakých mluví § 29 zákona o veřejných skladištích.

Nemá-li firma zboží ve své moci, musí se postarati o to, by bylo majiteli vydáno, t. j. dáti písemné svolení k jeho vydání.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1932, Rv I 2167/31.)

Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující banka na žalované společnosti, by žalovaná byla uznána povinnou dáti písemné svolení, by bylo žalobkyni vydáno 3997 pytlů chilského ledku, uložených ve skladišti firmy Mělnické akciové skladiště na základě skladního listu čís. 69. Žalovaná uplatňovala zadržovací právo pro břemena váznoucí prý na zboží. Jako břemena uváděla, že jí byla ministerstvem Národní obrany předeepsána náhrada za chybící ledek, že firma B., prý předchůdkyně žalobkyně, nesplnila svůj závazek ve příčině převezení ledku z Hamburku, a že jí firma B. nevrátila garanční list, takže banka L. účtovala žalované obvyklou odměnu za záruku. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Ne j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Jest zjištěno, že inž. V., který jako zástupce firmy B. vyjednával se žalovanou záležitost ledkovou, sdělil opětovně řediteli žalované R-ovi, že ledek jest vlastnictvím žalující banky, že pak se ředitelem R-em, který za žalovanou jednal, ujednal, že žalovaná na ledek, jenž bude uskladněn v mělnickém skladišti žalovanou najatém, vystaví skladní listy, bez nichž se s ledkem nesmělo disponovati, a že také žalovaná vydávala skladní listy na ledek uskladněný v uvedeném skladišti a také vydala skladní list čís. 69 týkající se uskladnění sporného ledku. Že ředitel R. nebyl zmocněn k uzavření zjištěného ujednání, žalovaná v dovolání neuplatňuje. Kromě toho žalovaná tím, že vystavila skladní listy, i kdyby původně snad ředitel R. nebyl býval zmocněn k uzavření tohoto ujednání, ujednání to mlčky schválila (§ 863 obč. zák.). Jest proto vycházeti z toho, že bylo ujednáno, že na uskladněný sporný ledek vystaví žalovaná skladní list a že bez něho se nesmí s ledkem disponovati. Je dále zjištěno, že k vystavení skladních listin žalovanou došlo teprve, když mělnické akciové skladiště odmítlo vydati skladní listy ve způsobě varřantu. Přihlíží-li se k této okolnosti, pak k obsahu shora uvedeného ujednání a k doslovu skladních listů žalovanou vystavených, jak jest uveden v předložených skladních listech, nemůže býti pochybnosti o tom, že skladní listy žalovanou vystavené měly nahražovati skladní listy veřejného skladiště po rozumu § 17 zákona ze dne 28. dubna 1889 čís. 64 ř. z. Ve skladním listě čís. 69 potvrzuje žalovaná výslovně, že sporný ledek byl u ní uskladněn na účet žalobkyně nebo na její řád a že bude kdykoliv vydán proti vrácení tohoto skladního listu, jakož i proti zaplacení břemen (Lasten) na něm váznoucích. I když žalovaná nebyla vzhledem k ustanovením třetího odstavce § 50 zákona ze dne 28. dubna 1889 čís. 64 ř. zák. oprávněna vystaviti indosovatelný skladní list, o jaký zde jde, ježto oprávnění k vystavení indosovatelných skladních listů přísluší jen veřejným skladištím, takže skladní list ten nemohl založiti účinky skladních listů veřejných skladišť, přesto nutno ze zjištění, že žalovaná

věděla, že jde o ledek patřící vlastnický žalobkyni; že ledek ten byl uskladněn ve skladišti žalovanou najatém, a z té okolnosti, že žalovaná v uvedeném skladním listě jí vystaveném potvrdila, že ledek jest uskladněn na účet žalobkyně nebo její řád, vyvoditi podle zásady poctivého styku v obchodě, že úmyslem žalované bylo (§ 914 obč. zák. a čl. 278 obch. z.) uzavřítí schovací smlouvu po rozumu § 957 obč. zák. a násl. se žalobkyní jako vlastníci ledku a nemohla to žalobkyně ani jinak pojmáti. Tím, že žalobkyně skladní list přijala a na jeho rubu svým podpisem souhlas s ním potvrdila, došlo mezi stranami k uzavření smlouvy schovací, která přes to je platná, i když vystavení skladního listu indosovatelného žalovanou odporovalo zákonnému předpisu. Je proto žalobkyně oprávněna domáhati se na žalované ze smlouvy schovací vydání sporného ledku proti vrácení skladního listu a proti zaplacení břemen na něm váznoucích. Jde nyní o to, co jest rozuměti břemena na ledku váznoucími. Ježto, jak již uvedeno, skladní listy žalovanou vydané měly nahrazovati skladní listy veřejných skladišť po rozumu § 17 zákona ze dne 28. dubna 1889 čís. 64 ř. z., nelze břemena váznoucími na uskladněném ledku podle § 914 obč. zák. a čl. 278 obch. zák. vyrozumívati jiná břemena, než o kterých mluví § 29 zákona o veřejných skladištích. Takovými břemena však nejsou pohledávky, pro které žalovaná uplatňuje své zadržovací právo, a nemůže proto pro pohledávky ty uplatňovati zadržovací právo ani podle čl. 313 obch. zák. ani podle § 471 obč. zák., a rovněž nejde o pohledávky, jaké má na mysli § 967 obč. zák. Je nesporno, že žalovaná ledek ve svém držení nemá a že nemůže jej proto žalobkyni vydati. Než to na věci nic nemění, neboť nelze schovací smlouvu mezi stranami uzavřenou za tohoto stavu věci podle § 914 obč. zák. a čl. 278 obch. zák. vykládati rozumně jinak než tak, že, nemá-li jej žalovaná ve své moci, musí se postarati o to, aby ledek Mělnickým akciovým skladištěm byl žalobkyni vydán, t. j. dáti písemné svolení k jeho vydání.

Čís. 12221.

Vyhradili-li si prodatelé nemovitosti ve smlouvě bez jakéhokoliv zvláštního omezení předkupní právo podle § 1072 obč. zák. a právo zpětné koupě podle § 1068 obč. zák. s knihovním zajištěním, neměla okolnost, že prodatelé nevykonali ve lhůtě § 1075 obč. zák. předkupní právo, vliv na jsoucnost vyhrazeného jim práva zpětné koupě.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1932, R II 458/32.)

Na nemovitosti, o niž tu jde, vázlo pro manžele P-ovy právo předkupní a právo zpětné koupě. Vlastník nemovitosti prodal ji manželům S-ovým. Manželé P-ovi nevykonali ve lhůtě § 1075 obč. zák. předkupní právo. Žádosti manželů S-ových, by bylo pro ně vloženo na nemovitosti vlastnické právo a by bylo vymazáno předkupní právo a právo zpáteční koupě manželů P-ových, knihovní soud vyhověl. Rekursní soud vyhověl rekursu manželů P-ových a, ponechav jinak usnesení prvního soudu nedotčeným, zamítl žádost manželů S-ových o výmaz